

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року (реєстр. № 6227), підготовлений до другого читання

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 04.06.2024 № 3762-ІХ "Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року" Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 27.11.2024 (протокол № 221) розглянув зазначений законопроект (реєстр. № 6227), підготовлений до другого читання, з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, які надійшли у термін, визначений частиною другою статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Всі поправки і пропозиції народних депутатів України наведено у порівняльній таблиці для розгляду законопроекту у другому читанні.

Порівняльну таблицю 22.11.2024 було розглянуто і підтримано на засіданні підкомітету з питань охорони і раціонального використання надр (далі – підкомітет).

Крім того, за результатами розгляду на засіданні підкомітету, за підписом голови підкомітету, народного депутата України Якименка П.В. Комітету запропоновано ряд доповнень щодо викладу в остаточній редакції тексту статей законопроекту для прийняття у другому читанні відповідно до пункту 4 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України. Зокрема, з урахуванням техніко-юридичних правок, запропоновано:

1. Назву проекту Закону викласти в такій редакції:

"Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення".

2. Абзац другий законопроекту замінити двома абзацами такого змісту:

"І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Загальнодержавній програмі розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року, затвердженої Законом України "Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 44, ст. 457):".

3. Абзац шостий пункту 1 розділу І законопроекту викласти в такій редакції:

"категорія А — види корисних копалин, що інтенсивно видобуваються в Україні, характеризуються значними розвіданими запасами, при цьому відповідна мінеральна сировина та (або) продукція її переробки є предметом експорту чи використання в промисловості на території України (або можуть розглядатися такими) з метою забезпечення в стислі строки надходжень до державного бюджету;"

4. У "Поділі видів корисних копалин за промислово-економічним значенням", зазначеному у пункті 1 розділу І законопроекту позицію "Нерудна сировина" викласти у такій редакції:

"Неметалічні корисні копалини"	піски формувальні, вторинні каоліни, вогнетривкі та тугоплавкі глини, кварцити, графіт, первинні каоліни і опоки, кварцовий пісок, будівельне каміння	калійні солі, сапропель, сірка самородна, вапняки для цукрової промисловості, барит, польовий шпат	флюсові вапняки і доломіти, бентонітові глини, барит, п'єзокварц, напівдорогоцінне каміння	флюорит, магнезит, високоглиноземна сировина, апатит, фосфорити, алмази, глауконіт, техногенна сировина"
--------------------------------	---	--	--	--

5. Після таблиці "Поділі видів корисних копалин за промислово-економічним значенням" доповнити абзацом такого змісту :

"Прим.: Крім того, перспективними для геологічного вивчення та подальших геологічних робіт є такі корисні копалини та їх компоненти: магній, миш'як, сурма, ванадій, вісмут, галій, індій, стронцій, телур та цезій."

6. Після "Поділу видів корисних копалин за промислово-економічним значенням", зазначеному у пункті 1 розділу I, доповнити абзацами такого змісту:

"Сучасні темпи розвитку стратегічних технологій, що лежать в основі зеленого переходу і цифрової трансформації України та інших держав її стратегічного партнерства, подолання наявних викликів щодо необхідності підвищення обороноздатності України, особливості інноваційних технологій, побудованих, зокрема, на використанні корисних копалин, у тому числі після збагачення та (або) переробки, зумовили потребу держав у виокремленні корисних копалин для побудови сталих економік держав або їх союзів. Пропозиція таких корисних копалин або відповідної сировини на світовому ринку, як правило, характеризується потенційно значним розривом від прогнозованого попиту, зокрема через тривалість реалізації нових проектів з видобування (промислової розробки) родовищ таких корисних копалин, та (або) відсутністю заміни такої сировини за існуючих умов високого ризику перебоїв у постачанні такої продукції.

В Україні у липні 2021 року був також схвалений перелік металічних руд та неметалічних корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави (пункт 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони, введений в дію Указом Президента України "Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави" від 23 липня 2021 року № 306/2021) як перший крок до законодавчого регулювання цього питання.

Беручи до уваги обмеженість запасів відповідних копалин, а також їх географічне розташування у різних державах, окрім національних переліків корисних копалин та їх компонентів стратегічного та критичного значення, держави, а в окремих випадках – об'єднання держави, формують стратегічні партнерства у галузях стратегічної та критичної мінеральної сировини, які б забезпечували диверсифікацію джерел та забезпечення шляхів поставок мінеральної сировини.

Зокрема, прийнятий Європейським парламентом Регламент Critical Raw Material Act, який набрав чинності у квітні 2024 року, вказує на нагальну потребу зменшення залежності та підвищення стійкості важливих ланцюгів постачання мінеральної сировини та продукції її переробки в ЄС, збільшення циркулярності критичної сировини, диверсифікації джерел та забезпечення шляхів її поставок, зокрема через посилення зовнішнього партнерства.

До того ж Україною вже укладені Меморандум про взаєморозуміння між Європейським Союзом та Україною щодо стратегічного партнерства у сфері сировини, а також Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки щодо співробітництва з метою посилення ланцюгів постачання у секторі критичних мінеральних ресурсів для енергетики, національної безпеки та економічного розвитку.

За таких умов глобального ринку та ураховуючи ресурсний потенціал України, наша держава має великі можливості для нарощування власних промислових потужностей, що функціонують на основі стратегічної та критичної мінеральної сировини, та стимулювання економічного зростання України через залучення сучасних технологій та інтеграцію України у глобальні ланцюги постачання критичних матеріалів і продукції на їх основі, приділяючи особливу увагу при цьому збагаченню та (або) переробці таких корисних копалин, включаючи рециклінг, як основу інтеграції України у глобальні ланцюги створення доданої вартості.

Слід зазначити, що в останні десятиріччя, зокрема через суттєве скорочення видатків держбюджету на геологорозвідувальні роботи в розвитку мінерально-сировинної бази, збройну агресію Російської Федерації проти України та тимчасову окупацію територій України, спостерігаються негативні явища та тенденції — скорочуються обсяги видобування корисних копалин, приріст запасів і ресурсів більшості корисних копалин стратегічного значення не компенсує обсяги їх видобутку, збільшився імпорт корисних копалин, темпи відтворення мінерально-сировинної бази не відповідають потребам країни. Крім того, наявна інформація про родовища та рудопрояви втрачає актуальність, первинна геологічна інформація втрачається, що призводить до втрат доказової бази наявності родовища, що, у свою чергу, унеможлиблює їх залучення до видобутку за рахунок інвестицій. Крім цього, переважна частина родовищ не має оцінки ресурсів та запасів із використанням міжнародних стандартів, зокрема Рамкової класифікації ООН для викопних енергетичних і мінеральних ресурсів (РКООН-2009), класифікації Комітету з міжнародних стандартів звітності по запасах твердих корисних копалин (CRIRSCO), Системи управління вуглеводневими ресурсами (PRMS).

Подальше зволікання із вжиттям дієвих заходів щодо розвитку мінерально-сировинної бази несе ризик нестачі низки видів корисних копалин, родовища яких розвідані або потенційно можуть бути розвідані в Україні, що загрожує економічній та політичній незалежності України, а також призведе до гальмування її інтеграції у глобальні ланцюги постачання.

Одним із ключових заходів використання мінерально-сировинного комплексу України для сталого та ефективного розвитку національної економіки

є актуалізація Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України".

7. Абзац четвертий пункту 3 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

"концентрації зусиль, у тому числі фінансових ресурсів, на пріоритетних напрямках розвитку мінерально-сировинної бази, пошуках та розвідці родовищ корисних копалин, насамперед стратегічного та критичного значення;"

8. Абзац сьомий пункту 3 розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

"Значну частину витрачених на реалізацію Програми коштів передбачається компенсувати ще під час її реалізації за рахунок коштів бюджетної програми Розвитку мінерально-сировинної бази (державного компенсаційного фонду в геологічній сфері), а також від продажу геологічної інформації, створеної при виконанні Програми."

9. У абзаці другому і третьому пункту 4 розділу I Програми після слів "корисних копалин стратегічного" доповнити словами "та критичного".

10. Абзац двадцять четвертий підпункту 3 пункту 4 Розділу I законопроекту викласти в такій редакції:

"Суттєве збільшення видобутку вуглеводнів у перспективі неможливе без значного нарощування ресурсної бази та покращення її якості за рахунок розвідки та підготовки нових об'єктів може здійснюватись за рахунок коштів державного бюджету, коштів суб'єктів господарювання різних форм власності та інших джерел, не заборонених законом."

11. Абзац п'ятий нової глави "Газ (метан) вугільних родовищ" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року (далі - Загальнодержавна програма) викласти у такій редакції:

"Практична реалізація зазначених заходів передбачається за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання різних форм власних та інших джерел, не заборонених законом;"

12. Нове речення абзацу п'ятого у главі "Кам'яне вугілля" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи по цим видам вугілля виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

13. Після абзацу п'ятого у главі "Вугілля" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми доповнити двома абзацами такого змісту:

"У зв'язку з протиправною діяльністю незаконних збройних формувань в Донецькій і Луганській областях, військовою агресією Російської Федерації проти України та тимчасовою окупацією українських територій виведено з експлуатації чимало вугільних шахт. Нарощування мінерально-сировинної бази Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну можливо за рахунок будівництва і експлуатації гірничовидобувних комплексів.

Запаси і ресурси вугілля в районі оцінюються в більш ніж 1600,0 млн. тонн. Запаси коксівного вугілля складають 31% всіх запасів кам'яного вугілля України."

14. Абзац п'ятий нової глави "Буре вугілля" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

15. Абзац перший нової глави "Торф" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Цей вид корисних копалин належать до групи В."

16. Абзац п'ятий нової глави "Торф" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

17. У абзаці третьому глави "Уран" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми слова "Українського щита" замінити словами "Українського кристалічного щита".

18. Главу "Уран" підрозділу "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми доповнити новим абзацом такого змісту:

"Уран є стратегічно важливим для економіки держави, тому стратегічні дослідження надр як засіб наукової обґрунтованості пошуків і відкриття родовищ, здійснення регіональних досліджень території України, повинні забезпечувати економічну та енергетичну безпеку держави, стабільність розвитку національної економіки шляхом залучення необхідних ресурсів до розвитку галузі, зокрема шляхом залучення необхідних ресурсів для роботи ДП

"Схід ГЗК", зокрема, шляхом вертикальної інтеграції з іншими державними концернами, а також залучення суб'єктів господарювання приватної форми власності, у тому числі залучення приватних інвестицій у нові проекти з видобування (промислової розробки) урану. Це викликано як необхідністю повного забезпечення потреб власних АЕС, так і перспективою експорту концентрату природного урану."

19. Після глави "Уран" підрозділ "Паливно-енергетичні ресурси" Загальнодержавної програми доповнити новою главою такого змісту:

"Водень природний

Цей вид сировини належить до категорії Г. Водень природного походження, так званий "білий" водень, позбавлений всіх недоліків, які характерні для промислового виробництва, потрібно розглядати як новий напрям розвитку водневої енергетики.

Родовища вільного природного водню у природі зустрічається у чистому вигляді рідко.

Для розвитку пошуку вільного природного водню необхідно: проведення поглибленого вивчення питання генерації водню в мантії землі та його міграції в вищезалігаючі шари земної кори для виявлення кільцевих структур на поверхні землі (циркументи), які формуються виходами водню; виявлення полів концентрації водню та гелію в підземних водах під гідравлічним екраном пов'язаних з глибинним потоком водню на родовищах вуглеводневих газів шляхом проведення регіонального прогнозування за даними раніше проведених геологічних та геофізичних досліджень, локального прогнозування за даними аерокосмічного та аерогеофізичного зондування, сейсмозрозвідки та наземних геологічних зйомок; вивчення світового досвіду щодо проблем та технологій, пошуку та видобутку вільного природного водню; підготовка та реалізація (на основі проведених науково-дослідних та геологорозвідувальних робіт) пілотного проекту з пошуку, розвідки та видобутку вільного природного водню на найбільш перспективному об'єкті.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

20. Абзац сьомий глави "Залізні руди" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Реалізація цих заходів передбачається за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

21. Абзац десятий глави "Марганцеві руди" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

22. Абзац третій глави "Хромові руди" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

23. Абзац третій глави "Алюміній" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

24. Абзац шостий глави "Мідь" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

25. В абзацах третьому і шостому глави "Нікель і кобальт" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми слова "Українського щита" замінити словами "Українського кристалічного щита".

26. Абзац сьомий глави "Нікель і кобальт" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

27. Абзац восьмий глави "Свинець і цинк" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

28. У главі "Титан" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми слова "Українського щита" замінити словами "Українського кристалічного щита".

29. Абзац п'ятий глави "Титан" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

30. Главу "Олово" глави "Кольорові та легуючі" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"Олово

Цей вид сировини належить до категорії Г. В межах України прояви олова виявлені на Українському кристалічному щиті, в його північно-західній і південно-східній частинах. Прояви представлені двома мінерально-генетичними типами: колумбіт-каситеритовим в розсипах та каситерит-колумбітовим в корах вивітрювання.

За результатами пошукових робіт в центральній частині Суцано-Пержанської зони виділена перспективна площа з олов'яним та рідкісноземельно-рідкіснометальним зруденінням. Частина проявів (Кар'єр, Західний, Гірняцький, Західно-Ястребецький) містить каситерит (вольфраміт)-кварцовий тип руд для супутнього вилучення при комплексному освоєнні цих ділянок надр.

Для нарощування мінерально-сировинної бази передбачається проведення комплексу бурових, мінералого-петрографічних і технологічних досліджень у процесі пошукових і пошуково-оцінювальних робіт; проведення геолого-економічної оцінки і визначення доцільності розвідки рудопроявів.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом".

31. У главах "Вольфрам", "Молібден", "Тантал і ніобій", "Літій", "Рідкісні землі і ітрій" підрозділу "Металічні корисні копалини" і далі за текстом Загальнодержавної програми слова "Українського щита" замінити словами "Українського кристалічного щита" у відповідних відмінках.

32. Абзац четвертий глави "Вольфрам" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

33. Абзац четвертий глави "Молибден" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

34. Абзац перший глави "Тантал і ніобій" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Цей вид корисних копалин належить до категорії В. Ресурсний потенціал (37 проявів) танталу та ніобію в Україні є найвищим в Європі. Україна в змозі повністю забезпечити власні потреби у тантал-ніобієвій корисній копалині. В межах Українського кристалічного щита виділяються три великих рідкіснометальних райони поширення танталу та ніобію: Приазовський, Центральний, Північно-Західний (Волинський)."

35. Абзац п'ятий глави "Тантал і ніобій" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

36. Абзац перший глави "Літій" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Цей вид корисних копалин належить до категорії В. Перспективи створення власної мінерально-сировинної бази літію в Україні та перетворення країни з імпортера в експортера літієвої продукції достатньо високі. Пов'язані вони з реальною можливістю освоєння Полохівського і Шевченківського родовищ та ділянки Добра (Надія та Станкуватське) відповідно петалітових, сподуменових та сподумен-петалітових руд. Освоєння 5 проявів та інших полів рідкіснометальних пегматитів може привести до розвідання нових перспективних об'єктів."

37. Абзац третій глави "Літій" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

38. Назву глави "Рідкісні землі і ітрії" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" викласти у такій редакції:

"Руди рідкісноземельні, у тому числі ітрієві".

39. Абзац другий глави "Руди рідкісноземельні, у тому числі ітрієві" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"На території України виявлено кілька сотень пунктів концентрації руд рідкіснометалевих та рідкісноземельних у масштабах від родовищ до рудопроявів, які потребують оцінки. Більшість їх розміщена в межах Українського кристалічного щита і на прилеглих площах. У цілому ця велика територія є найбільшою в Європі рідкісноземельною металогенічною провінцією, в якій наявні прояви зруденіння майже всіх відомих ендеогенних та екзогенних рідкісноземельних формацій."

40. Абзаци п'ятий і шостий глави "Руди рідкісноземельні, у тому числі ітрієві" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Для нарощування мінерально-сировинної бази руд рідкісних земель та ітрію передбачається проведення науково-тематичних і регіональних геологічних досліджень проведення пошукових і пошуково-оцінювальних робіт у межах перспективних на рідкісноземельне зруденіння районів Українського кристалічного щита.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

41. Після глави "Руди рідкісноземельні, у тому числі ітрієві" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділ "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми доповнити новою главою такого змісту:

"Берилій

Цей вид корисної копалини належить до категорії В. Берилій завдяки своїм фізичним, механічним, термічним властивостям має широке застосування в електронній, авіакосмічній промисловостях, для виробництва сплавів.

Берилієве зруденіння, що нараховує 11 проявів, досить різноманітне, серед генетичних типів переважають грейзенові, пегматитові, гідротермальні, скарнові

родовища. Основна частина запасів берилієвих руд знаходиться в пегматитових родовищах, в комплексних рудах рідкіснометальних гранітних пегматитів.

На території України промислові запаси берилієвих руд виявлені в північно-західній частині Українського щита (центральна частина Суцано-Пержанської тектонічної зони), де розвідане Пержанське родовище берилієвих руд. Пержанське родовище (ділянки Північна і Крушинка) знаходяться на стадії підготовки до розробки. Зруденіння приурочене до метасоматитів кварц-польовошпатового та польовошпатового складу. Запаси берилію достатні для створення гірничовидобувного підприємства.

Перспективні ресурси берилію підраховані на Новостанкуватському, Липнязькому і Ташлицькому рудопроявах, по Шевченківському родовищу літієвих руд також оцінені запаси оксиду берилію.

Для нарощування мінерально-сировинної бази руд літію передбачається проведення пошукових і пошуково-оцінювальних робіт у межах перспективних районів.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

42. Абзаци четвертий — сьомий глави "Цирконій і гафній" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми замінити двома абзацами такого змісту:

"Для нарощування мінерально-сировинної бази руд цирконію і гафнію передбачається проведення пошукових та пошуково-оцінювальних робіт на комплексні ільменіт-цирконові руди у межах рудних полів відомих родовищ.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

43. Главу "Скандій" глави "Рідкісні та рідкісноземельні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"Скандій

Цей вид сировини належить до категорії В. Скандій використовується в лазерній техніці, для легування алюмінієвих сплавів, в літакобудуванні, приладобудуванні, в авіаракетній і космічній сферах.

Геолого-промислові типи родовищ скандію представлені власне скандієвими родовищами та родовищами скандійвміщуючих руд. Більше 90% запасів скандію міститься в бокситах, титанових рудах, фосфоритах.

На території України скандій, як промисловий компонент, виявлений в корінних докембрійських породах і рудах (апатит-ільменітових комплексних родовищах Стремигородської групи, пов'язаних із габро-анортозитовою формацією), в ванадій-скандієвих метасоматитах (Жовторіченське родовище), в ільменітових, ільменіт-цирконових розсипах (Малишевське, родовища Іршанської групи).

Запаси скандію обліковуються Державним балансом запасів корисних копалин України по 12 комплексних родовищах: Малишевське, Валки-Гацківське, Жовторіченське, Стремигородське, Федорівське, Тростянецьке, Злобицьке, Торчинське, Іршанське, Лемненське-Західне, Лемненське-Східне, Тарасівське.

Для нарощування мінерально-сировинної бази передбачається продовження розвитку вітчизняних технологій отримання алюмінієво-скандієвих сплавів для забезпечення потреб вітчизняного літако- та ракетобудування; продовження розвитку вітчизняних технологій вилучення скандію під час хімічної переробки ільменіту з руд апатит-ільменітових родовища.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

44. Главу "Реній" глави "Розсіяні елементи" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"Реній

Цей вид сировини належить до категорії Г. В Україні вперше у світовій геологічній практиці в ультрабазитах масивів Капітанівської групи виявлено достатньо крупні (до 50 мікрон) фази металевого ренію або його природних інтерметалевих сполук. Реній - надзвичайно рідкісний розсіяний елемент з найменшим кларком ($7 \cdot 10^{-8}$) з усіх платиноїдів і лантаноїдів. Досі реній був відомий лише у вигляді ізоморфних домішок і у промислових обсягах видобувався з інших мінералів (насамперед з молібденіту). В окремих випадках реній утворює власні мінерали, які через це не мають промислової цінності.

Реній - метал майбутнього. Його унікальні і не до кінця з'ясовані властивості зумовлюють основні сфери застосування ренію: радіоелектроніка, електронна та електронно-вакуумна промисловість; нафтопереробка

(виробництво високооктанових бензинів); авіабудування (суттєве збільшення ресурсу двигунів); приладобудування; космонавтика; виробництво металокомпозитів з унікальними фізико-механічними властивостями за рахунок різних відсоткових домішок ренію. Такі сплави є високотехнологічними (добре зварюються, дуже міцні, при цьому пластичні, а отже, зберігають свої властивості та форму в екстремальних умовах їх експлуатації - високих і надвисоких температур, тиску), застосовуються для виробництва ниток накаливання із збільшеним ресурсом, підігрівачів катодів, термопар.

Потреби в ренії є необмеженими. На сьогодні його використання здійснюється в обсягах видобування. За оцінками експертів, потреба в ренії з часом лише зростатиме.

У цьому напрямі передбачаються: проведення геолого-прогнозного картування перспективних територій; проведення пошуково-оцінювальних робіт на виявлених перспективних ділянках з метою оцінки їх ресурсного потенціалу та (за сприятливих обставин) параметризації промислового об'єкта в їх межах.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

45. В абзаці четвертому нової редакції глави "Золото і срібло" глави "Благородні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми слова "за категоріями С₁ і С₂ обсягом 10,1 тонни" виключити.

46. Абзаци восьмий і дев'ятий нової редакції глави "Золото і срібло" глави "Благородні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Нагальною потребою є відновлення працездатності лабораторно-аналітичних центрів, проведення дослідно-промислової розробки, комплексу технологічних та навпівзаводських випробувань, а також досить тривалої роз'яснювальної роботи для зняття екологічних та соціальних побоювань у місцевого населення.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

47. Абзаци третій — сьомий глави "Платиноїди" глави "Благородні метали" підрозділу "Металічні корисні копалини" Загальнодержавної програми замінити двома абзацами такого змісту:

"Для нарощування мінерально-сировинної бази платиноїдних руд передбачається створення власної сучасної лабораторної бази та проведення цільових геологорозвідувальних робіт на виявлення металів платинової групи на локальних площах і об'єктах з оцінкою перспективи практичного їх освоєння.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

48. Абзац чотирнадцятий оновленої глави "Сировина флюсова" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

49. Абзац перший оновленої глави "Сировина формувальна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Бентонітові глини. Цей вид корисних копалин належить до категорій В. На території України відомо приблизно 100 родовищ і проявів бентонітів. Найзначніші поклади бентонітів є в Закарпатській, Черкаській, Тернопільській, Хмельницькій областях і Автономній Республіці Крим. Однак, більшість відомих покладів не мають промислового значення через незначні запаси бентонітів або складні гірничо-геологічні умови їх залягання."

50. Абзац четвертий оновленої глави "Сировина формувальна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

51. Третє речення абзацу п'ятого оновленої глави "Сировина формувальна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Україна повністю забезпечує власні потреби металургійної та машинобудівної промисловості у формувальних пісках, а також експортує їх до низки країн."

52. Абзац сьомий оновленої глави "Сировина формувальна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

53. Абзац третій оновленої глави "Сировина вогнетривка" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

54. Абзац дев'ятий оновленої глави "Сировина вогнетривка" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

55. Абзац тринадцятий оновленої глави "Сировина вогнетривка" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

56. Абзац шістнадцятий оновленої глави "Сировина вогнетривка" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

57. Абзац двадцять п'ятий оновленої глави "Сировина вогнетривка" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

58. Абзац сьомий оновленої глави "Сировина агрохімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

59. Абзац третій оновленої глави "Сировина агрохімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Самостійним типом апатитових руд є апатитовмісні основні породи Голосківської ділянки (Хмельницька область)."

60. Абзац дванадцятий оновленої глави "Сировина агрохімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

61. Абзац двадцять другий оновленої глави "Сировина агрохімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

62. Абзац восьмий оновленої глави "Сировина хімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

63. Абзац дванадцятий оновленої глави "Сировина хімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

64. Абзаци п'ятнадцятий і шістнадцятий оновленої глави "Сировина хімічна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"При цьому скорочення запасів вапняків вимагає невідкладних заходів щодо прискорення пошукових і пошуково-оцінювальних робіт на високосортні вапняки для цукрової промисловості у Вінницькій та Харківській областях.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

65. Абзац п'ятий нової глави "Сировина ювелірна (дорогоцінне каміння), ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння), виробна та п'єзооптична" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

66. Абзац сьомий нової глави "Сировина ювелірна (дорогоцінне каміння), ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння), виробна та п'єзооптична" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"З усіх видів природного кольорового каміння України бурштин на сьогодні є найбільш конкурентоспроможним. Водночас, враховуючи природну специфіку ареалу розміщення цієї корисної копалини – переважно, землі лісогосподарського призначення – комплексна розробка покладів з проведенням подальшої рекультивації відпрацьованих територій вимагає визначення на рівні держави переліку порушених земель бурштиношукачами із зазначенням координат територій в Волинській, Житомирській та Рівненській областях та координації програми дій з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства. Також на часі є картування ареалів розповсюдження товщ, що вміщують бурштин. Враховуючи велику площу порушених бурштиношукачами земель, необхідно надавати пріоритет у геологічній розвідці та видобутку бурштину в межах вже порушених земель із подальшою рекультивацією відповідних земельних ділянок."

67. Абзац тринадцятий нової глави "Сировина ювелірна (дорогоцінне каміння), ювелірно-виробна (напівдорогоцінне каміння), виробна та п'єзооптична" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

68. Абзац сьомий оновленої глави "Сировина скляна та фарфоро-фаянсова" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

69. Друге речення абзацу восьмого оновленої глави "Сировина скляна та фарфоро-фаянсова" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Цей вид корисних копалин належить до категорії Б."

70. Абзац тринадцятий оновленої глави "Сировина скляна та фарфоро-фаянсова" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

71. Абзац шістнадцятий оновленої глави "Сировина скляна та фарфоро-фаянсова" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

72. Абзац четвертий оновленої глави "Сировина адсорбційна" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

73. Абзац другий оновленої глави "Електро- та радіотехнічна сировина" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"Станом на 2024 рік розробляється Південно-Східна ділянка Заваллівського родовища, готуються до розробки Заваллівське родовище (Зарічна ділянка), Балахівське родовище (Південна ділянка) та Буртинське родовище (Городнявська ділянка). Держбалансом обліковані також Маріупольське, Троїцьке Петрівське родовища."

74. Абзац п'ятий оновленої глави "Електро- та радіотехнічна сировина" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

75. Останнє речення абзацу першого оновленої глави "Будівельне каміння та інші нерудні корисні копалини (цегельно-черепична, керамзитова, цементна та інша сировина)" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Зараз в Україні відомо 246 родовищ облицювального каміння, понад 900 (в тому числі комплексні об'єкти обліку) родовищ будівельного каміння та 199 родовищ пиляльного каміння."

76. Абзац п'ятий оновленої глави "Будівельне каміння та інші нерудні корисні копалини (цегельно-черепична, керамзитова, цементна та інша сировина)" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

77. Главу "Техногенна сировина" підрозділу "Неметалічні корисні копалини" Загальнодержавної програми доповнити новим абзацом такого змісту:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

78. Доповнити розділ IV новим підрозділом такого змісту:

"Гідрогеологічні роботи

Моніторинг підземних вод

Моніторинг підземних вод є пріоритетним напрямом діяльності геологічних служб розвинутих країн. В Україні з метою аналізу кількісного та якісного стану підземних вод, прогнозування його змін, інформаційно-аналітичної підтримки прийняття управлінських рішень у галузі охорони та раціонального використання підземних вод створено систему моніторингу підземних вод державного рівня.

В останні десятиріччя через недостатнє фінансування роботи з моніторингу підземних вод скоротилися до мінімуму. У зв'язку з необхідністю імплементації Водної Рамкової Директиви 2000/60/ЄС (далі – ВРД) виникла гостра потреба у відновленні системи моніторингу підземних вод, її осучасненні, приведенні у відповідність до вимог ВРД. Для цього необхідно здійснити:

інвентаризацію спостережних свердловин; перезатвердження системи моніторингу підземних вод державного рівня та відновлення спостережень у необхідному обсязі;

облаштування спостережних свердловин сучасними засобами вимірювальної техніки, які відповідають вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність;

удосконалення методичного забезпечення моніторингу підземних вод для його відповідності вимогам ВРД;

створення ефективної інформаційно-аналітичної системи для оперативної (автоматичної) обробки й аналізу інформації, підготовки рекомендацій для прийняття управлінських рішень;

переоцінку прогнозних і перспективних ресурсів та експлуатаційних запасів підземних вод України за сучасними даними.

Моніторинг підземних вод передбачається виконувати за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом.

Моніторинг небезпечних екзогенних процесів, геохімічного стану ландшафтів та еколого-геологічні дослідження.

Територія України відзначається складними і неоднорідними еколого-геологічними умовами. Внаслідок бурхливого розвитку промисловості минулого століття, нераціонального господарювання, хижацького видобутку корисних копалин, аварії на ЧАЕС тощо утворилися численні осередки забруднення компонентів геологічного середовища.

На значній території породи земної кори були порушені впливом гірничих робіт, промислово-міської забудови, меліорації земель, гідротехнічного

будівництва, що обумовило розвиток та активізацію небезпечних екзогенних геологічних процесів (далі – ЕГП).

Моніторинг ЕГП (вивчення їхніх видових і просторових характеристик, активності прояву) є актуальною проблемою для України, адже на її території мають розвиток понад 20 видів ЕГП як природного, так і техногенного характеру. Основними серед них є зсуви, карст, підтоплення, абразія, переробка берегів, селі, ерозія, осідання над гірничими виробками. В Україні зафіксовано близько 26 тисяч карстопроявів і 23 тисячі зсувів. Основними завданнями моніторингу ЕГП є оцінка ураженості території, активізації ЕГП, загрози їхнього впливу на населені пункти та об'єкти економіки, прогнозування розвитку ЕГП тощо.

Необхідність виконання еколого-геохімічних досліджень та моніторингу геохімічного стану ландшафтів обумовлена тим, що забруднення хімічними елементами є головним чинником змін ландшафтів у результаті техногенезу; впродовж кількох десятиліть минулого сторіччя зміни геохімічних полів за рахунок техногенної складової набули глобального і незворотного характеру.

Еколого-геологічні проблеми багатьох регіонів істотно ускладнюються негативними наслідками закриття гірничодобувних підприємств, шахт і розрізів. На території України і нині продовжуються накопичення твердих побутових та промислових відходів, скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти, викиди у повітря гірничодобувних і промислових підприємств, які в окремих регіонах перевищують гранично допустимі концентрації та захисні можливості компонентів геологічного середовища.

Актуальною проблемою є наявність численних незатампованих пошуково-розвідувальних та недіючих експлуатаційних свердловин, що створюють загрозу забруднення підземних вод.

З огляду на зазначені проблеми передбачається:

виконання еколого-геологічних досліджень, з метою розроблення заходів щодо мінімізації негативного впливу на умови життєдіяльності в межах цих територій;

створення інформаційно-аналітичної системи для аналізу та прогнозування розвитку ЕГП із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій;

широке запровадження геофізичних і дистанційних методів досліджень ЕГП;

відновлення функціонування спостережних полігонів у місцях інтенсивного розвитку ЕГП, передусім поблизу розміщення житлових масивів та об'єктів економіки й інфраструктури;

продовження робіт з моніторингу геохімічного стану ландшафтів; ліквідаційний тампонаж свердловин для запобігання забруднення підземних вод.

Для виконання поставлених завдань необхідне забезпечення робіт сучасним технічним обладнанням, приладами й апаратурою, що повинні відповідати світовому технічному рівню.

Усі зазначені роботи потребують науково-методичного супроводження галузевих і академічних наукових установ.

Зазначені роботи передбачається виконувати за бюджетні кошти за політичної та адміністративної підтримки місцевих органів влади, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

Зазначені роботи передбачається виконувати за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

79. Абзац одинадцятий глави "Питні та технічні підземні води" нового підрозділу "Підземні води та лікувальні грязі" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи в зонах стихійного лиха, в регіонах з обмеженими ресурсами питної води, після звільнення в зоні тимчасово окупованих територій передбачається виконувати за рахунок коштів державного бюджету, зокрема передбаченого на розвиток інфраструктури України, а також місцевих бюджетів, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

80. Абзац восьмий глави "Мінеральні води" нового підрозділу "Підземні води та лікувальні грязі" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

81. Абзац четвертий глави "Теплоенергетичні води" нового підрозділу "Підземні води та лікувальні грязі" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

82. Абзац третій глави "Лікувальні грязі" нового підрозділу "Підземні води та лікувальні грязі" Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

83. Після абзацу чотирнадцятого підрозділу "Геологічне картування території України" нового розділу V Загальнодержавної програми доповнити новим абзацом такого змісту:

"геолого-прогнозне картування масштабів 1:200 000, 1:50 000 і 1:25 000;"

84. Останній абзац підрозділу "Геологічне картування території України" нового розділу V Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Фінансування робіт з геологічного картування здійснюватиметься за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

85. Останній абзац підрозділу "Глибинні, геофізичні та геохімічні дослідження надр" нового розділу V Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Фінансування регіональних геофізичних і геохімічних досліджень здійснюватиметься за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законом."

86. Новий розділ V Загальнодержавної програми доповнити підрозділом такого змісту:

"Забезпечення збереження навколишнього природного середовища
Регіональні дослідження, спрямовані на розбудову мінерально-сировинної бази та сталий розвиток, мають ураховувати вимоги природоохоронного

законодавства, додержання встановленого законом режиму використання земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення.

Зокрема, при обранні об'єктів для зазначених регіональних досліджень слід оцінювати вимоги природоохоронного законодавства, за яких може проводитись геологічне вивчення ділянок надр, у тому числі дослідно-промислова розробка.

Слід також враховувати, що у випадках здійснення планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля за Законом України «Про оцінку впливу на довкілля», може бути визначена недопустимість провадження планованої діяльності, якими є: наявність встановлених законами заборон чи обмежень, які унеможливають провадження планованої діяльності виявлення того, що з урахуванням вимог Закону, у тому числі в результаті вжиття передбачених заходів, спрямованих на запобігання, зменшення, усунення впливу на довкілля, та/або встановлення додаткових обґрунтованих екологічних умов, вплив планованої діяльності залишатиметься таким, що унеможливає її провадження згідно з вимогами законодавства.

У зв'язку з цим, важливим чинником здійснення будь-яких досліджень щодо мінерально-сировинної бази, зокрема регіональних, є наявність та доступність вичерпної інформації щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду та інших обмежень відповідно до закону. За таких умов, важливим є встановлення належної взаємодії між центральними та місцевими органами виконавчої влади щодо обміну відповідними даними, а також узгодженості таких даних між відповідними електронними реєстрами.

До того ж обсяги розробки паливно-енергетичних ресурсів мають узгоджуватись із національними та міжнародними зобов'язаннями України у сфері зміни клімату, зокрема з національно визначеним внеском України до Паризької Угоди, а також кореспондуватися із довгостроковими цілями державної кліматичної політики України, що встановлені Законом України "Про основні засади державної кліматичної політики."

87. Доповнити Програму після розділу V новим розділом VI такого змісту:

"Розділ VI.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ТА СУПРОВІД ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ

Інформаційно-методичне забезпечення та супровід геологорозвідувальних робіт

Підвищення ролі геологічної науки є актуальним питанням, оскільки відкриття нових родовищ потребує залучення комплексу найсучасніших,

науково обґрунтованих методів пошукових робіт. Крім того, в останні десятиліття гостро постали питання екологічної безпеки надрокористування, оцінки та прогнозування екологічного стану геологічного середовища. Тому першочерговим завданням програми є забезпечення високопрофесійного наукового супроводження всіх видів і стадій геологорозвідувальних робіт та розроблення новітніх методик, адаптованих до відповідних документів Європейського Союзу або кращих міжнародних практик, що дозволить значно підвищити їхню ефективність і якість, забезпечить сталий розвиток держави.

Для науково-методичного забезпечення виконання програми передбачається проведення науково-дослідних робіт і науково-методичного супроводження геологорозвідувальних робіт, а саме:

наукова оцінка стану та прогнозування розвитку мінерально-сировинної бази на основі вивчення кон'юнктури світового та українського ринку і перспективних потреб промисловості;

наукові дослідження, спрямовані на нарощування мінерально-сировинної бази за рахунок нетрадиційних для України корисних копалин, передусім енергоносіїв, окремих видів металічних корисних копалин тощо;

розроблення критеріїв і методики віднесення певних видів корисних копалин до корисних копалин стратегічного значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави;

розроблення методики та впровадження моніторингу використання та охорони надр;

наукове обґрунтування пріоритетних напрямів геологорозвідувальних робіт;

розроблення та вдосконалення методик геологорозвідувальних робіт на всі види корисних копалин та їхнє наукове супроводження;

прогнозування та моделювання родовищ корисних копалин;

розроблення та вдосконалення методик і наукове супроводження еколого-геологічних робіт, а також моніторингу підземних вод, екзогенних геологічних процесів та геохімічного стану ландшафтів;

розроблення нових та удосконалення чинних методик з регіонального вивчення надр, геологічного картування і картографування;

удосконалення методик створення та науковий супровід ведення баз і банків даних геологічної інформації;

удосконалення технологій буріння та інтенсифікації видобутку корисних копалин.

Крім власне окремих видів робіт, які будуть виконуватись в рамках виконання програми, необхідна координація робіт, які виконуються в рамках програм МОН України та НАН України.

Інформаційне забезпечення

Досвід розвинутих країн світу свідчить, що використання сучасних інформаційних технологій гарантує надійне зберігання та ефективне використання геологічної інформації.

Постійна нестача бюджетного фінансування у нашій державі впродовж останніх десятиліть обумовила суттєве скорочення обсягів геологорозвідувальних робіт. За таких умов напрацювання геологічної галузі за попередні десятиліття є вкрай важливим джерелом інформаційного забезпечення реалізації програми.

В Україні ведуться державні баланси запасів корисних копалин, державний кадастр родовищ та проявів корисних копалин, державний водний кадастр, каталог відомостей про геологічну інформацію, реєстри пробурених нафтогазових свердловин та їх паспортів, реєстр протоколів із затвердження запасів, створені й постійно поповнюються фонди геологічних матеріалів тощо.

Залишається проблема із збереженням геологічної інформації, передовсім ядерного матеріалу. Значна частина геологічної інформації зберігається на паперових носіях, що унеможлиблює її оперативне використання і з часом призводить до її фізичних втрат.

Потребує вдосконалення правове регулювання використання геологічної інформації, визначення порядку доступу до неї користувачів, налагодження оперативного інформаційного обміну.

Необхідна уніфікація структури баз даних геологічної інформації, що зберігається в геологорозвідувальних підприємствах, їхнє оснащення уніфікованим програмним забезпеченням, що дасть змогу оперативно отримувати, обробляти та аналізувати геологічну інформацію. За таких умов бази даних, створені на різних підприємствах галузі, будуть взаємно сумісними і стануть частиною єдиного банку даних, утвореного на основі новітніх комп'ютерних технологій, що забезпечить можливість оперативного прийняття обґрунтованих управлінських рішень у масштабах усієї країни.

Виходячи з викладеного, створення інформаційного забезпечення програми вимагає реалізації таких заходів:

розроблення та впровадження оновленого регламенту збереження геологічної інформації;

активізації робіт з переведення геологічної інформації з паперових носіїв у цифровий формат;

подальшого ведення державного кадастру родовищ і проявів корисних копалин, державного водного кадастру та державного балансу запасів корисних копалин, поповнення фондів геологічних матеріалів;

створення банку даних геологічної інформації для її збереження і багатоцільового використання та як основи для прийняття управлінських рішень щодо розвитку мінерально-сировинної бази, підвищення ефективності геологорозвідувальних робіт, оцінки можливостей розвитку небезпечних геологічних процесів, а також для інформування щодо інвестиційно привабливих об'єктів;

розроблення та впровадження нормативно-правового забезпечення функціонування банку даних геологічної інформації, визначення порядку доступу до неї, а також методичних документів, що регламентують складання баз даних геологічної інформації та їхнє наукове супроводження;

забезпечення підприємств геологічної галузі, що виконують роботи зі створення баз даних геологічної інформації, уніфікованими програмними засобами та періодичне їхнє оновлення.

Важливим напрямом також є формування цільових фізичних та віртуальних дата-рум (сховищ даних), з метою безпечного та надійного зберігання геологічної інформації та ознайомлення потенційних інвесторів з існуючою геологічною інформацією.

Роботи виконуватимуться за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів господарювання та інших джерел фінансування, не заборонених законом."

У зв'язку з цим розділи VI, VII вважати розділами VII, VII відповідно.

88. У розділі VIII "МЕХАНІЗМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ" новий абзац перший замінити трьома абзацами такого змісту:

"Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, інші центральні органи виконавчої влади, органи влади Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади, інші державні

органи та органи місцевого самоврядування ураховують цю Програму під час здійснення своїх повноважень відповідно до законодавства України.

Формування державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр з урахуванням мети та завдань, визначених Програмою, забезпечується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Виконання Програми в межах компетенції забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр."

89. У розділі VIII "МЕХАНІЗМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ" новий абзац другий викласти у такій редакції;

"Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр звітує перед центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища про результати виконання Програми, готує пропозиції щодо актуалізації переліку корисних копалин і компонентів стратегічного значення та переліку корисних копалин і компонентів критичного значення, переліків ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та критичного значення, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами або конкурсів на укладення угод про розподіл продукції, внесення змін до переліків, визначає пріоритетні напрями геологорозвідувальних робіт, здійснює інші повноваження, передбачені законом, спрямовані на виконання Програми."

90. У абзаці першому нового підрозділу "Переоснащення основних фондів геологічних підприємств" розділу VIII Загальнодержавної програми слова "10 відсотків витрат" замінити словами "10 відсотків державних витрат".

91. У абзаці першому підрозділу "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми слова "трьома етапами" замінити словами "в три етапи".

92. У абзаці другому підрозділу "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми слова та цифри "2013–2020 роки" замінити словами "2013–2024 роки".

93. Абзац четвертий підрозділу "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми викласти в такій редакції:

"Третій етап – 2025 – 2030 роки:".

94. У підрозділі "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми слова "корисні копалини стратегічного значення" замінити словами "корисні копалини стратегічного та критичного значення", а слова "створення національного банку геологічної інформації" замінити словами "створення банку геологічної інформації".

95. У підрозділі "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми виключити слова і цифри:

"Четвертий етап (2026—2030 роки):

перегляд та коригування Програми для забезпечення її збалансованого виконання на четвертому етапі (2026—2030 роки);".

96. Абзац другий опису четвертого етапу підрозділу "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"за умови збільшення фінансування до необхідних обсягів, проведення пошукових, пошуково-оцінювальних та розвідувальних робіт у перспективних районах розташування корисних копалин стратегічного та критичного значення;".

97. У підрозділі "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми слова "обсягів використання корисних копалин стратегічного значення" замінити словами "обсягів використання корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення".

98. Абзац шостий опису четвертого етапу підрозділу "Етапи виконання Програми" розділу VIII Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"відкриття нових покладів та родовищ корисних копалин стратегічного та критичного значення за рахунок коштів державного бюджету, власних коштів суб'єктів геологічної діяльності та інших джерел, не заборонених законом;".

99. Абзац другий підрозділу "Міжнародне співробітництво" розділу VIII Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"З метою вивчення іноземного досвіду організації геологічних служб, ознайомлення з новітніми науково-технічними розробками в галузі геологічного вивчення надр, гармонізації законодавства у сфері надрокористування центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр також братиме участь у діяльності Асоціації геологічних служб країн Європи та Геологічної служби США, Канади, Великої Британії та інших держав пріоритетного стратегічного характеру та стратегічного партнерства, реалізації заходів Меморандуму про взаєморозуміння між Європейським Союзом і Україною про

стратегічне партнерство у сфері сировини, а також укладених між Україною та іншими державами меморандумів (угод) щодо партнерства (співробітництва) у сфері корисних копалин стратегічного або критичного значення."

100. Абзац другий нового розділу IX "ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ" Загальнодержавної програми викласти у такій редакції:

"відкриття нових покладів та родовищ корисних копалин, підготовка інвестиційно привабливих об'єктів для подальшого надання їх в користування відповідно до закону для геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, та видобування (промислової розробки) або видобування (промислової розробки);".

101. У абзаці третьому нового розділу IX "ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ" Загальнодержавної програми слова "корисними копалинами стратегічного значення" замінити словами "корисними копалинами та компонентами стратегічного та критичного значення".

102. Доповнити новий розділ IX "ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ" Загальнодержавної програми абзацами такого змісту:

"створення системи державного моніторингу геологічного середовища, використання надр та підготовки мінеральних ресурсів;

створення та налагодження системи збору інформації про стан підземних водних ресурсів за міжнародними стандартами та зниження негативного впливу небезпечних екзогенних геологічних процесів;

упередження нераціонального або незаконного видобутку корисних копалин, забезпечення надходжень до державного бюджету через нарахування збитків і стягнень.

Результатом залучення інвесторів з України, держав - членів Організації економічного співробітництва та розвитку, а також з інших держав, з якими Україною підписано меморандуми (угоди) про партнерство (співробітництво) у сфері корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення має стати забезпечення сталого розвитку економіки України, зокрема через створення в Україні сталої ланки виробництва високотехнологічної продукції, а також незамінних складових для технологій декарбонізації економік, що підвищить значимість її місця на міжнародній арені шляхом:

відновлення в Україні титанового виробництва повного циклу, зменшення експорту титанових концентратів на користь збільшення продукції з високою доданою вартістю (пігмент двоокису, губка) із подальшим налагодженням

виготовлення металічного титану, забезпечивши власні потреби вітчизняної авіакосмічної, оборонної та атомної промисловості, а також сприяння скороченню залежності країн стратегічних партнерів від ризикованого імпорту;

створення сучасних підприємств у сфері видобування й переробки берилію, рідкісних і рідкісноземельних металів із дотриманням високих екологічних стандартів, а також з виготовлення діоксиду та металевого цирконію, який використовується в атомній промисловості;

реалізації комплексних проектів з розробки літієвих і графітових родовищ, налагодження виробництва з хімічного очищення, підготовки концентрату карбонату літію чи гідроксиду, створення промисловості з виробництва сферичного графіту, що необхідні у виробництві сировини для літій-іонних акумуляторів, заклавши фундамент для створення у подальшому промисловості з їх виготовлення та виробництва кінцевої продукції, зокрема електромобілів;

у разі промислового розповсюдження в світі ноу-хау технологій, налагодження виробництва із вилучення з графіту графену, що володіє унікальними властивостями – найтонший та найміцніший метал у природі з високою електропровідністю, здатною збільшити у рази потужність акумуляторів та пришвидшити час їх заряджання;

побудови проміжної переробки видобутої з поліметалічних родовищ руди свинцю та цинку за сучасними екологічними вимогами та виробництва із плавлення їх концентратів, а також афінажного виробництва металевих сплавів золота;

До комплексу першочергових заходів, спрямованих на розвиток мінерально-сировинної бази України, створення умов для виявлення родовищ стратегічних та (або) критичних корисних копалин та компонентів, збільшення їх підтверджених запасів, включення українських підприємств до міжнародного розподілу праці з високою доданою вартістю, доцільно віднести:

забезпечення сталого та достатнього державного фінансування геологорозвідувальних робіт задля цільового розширення ресурсної бази України, зокрема шляхом проведення пошуково-розвідувальних робіт з метою підготовки родовищ корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення;

забезпечення сталого та достатнього державного фінансування програми розвитку ДП "СхідГЗК" задля освоєння першочергових запасів – зокрема, Новокостянтинівського та Апрельського уранових родовищ;

залучення приватних інвестицій до реалізації нових проектів з видобування (промислової розробки) урану на інших родовищах для

забезпечення потреб у сировині АЕС в Україні та розвитку експорту концентрату природного урану;

приведення усіх запасів та ресурсів корисних копалин, що обліковуються державним балансом корисних копалин, до кодів класів Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, що базується на стандартах Рамкової класифікації Організації Об'єднаних Націй;

забезпечення функціонування Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових;

організація діяльності державного галузевого геологічного архіву і державного сховища геологічної інформації та кам'яного матеріалу;

створення геопросторової бази даних розташування родовищ та проявів корисних копалин шляхом завершення оцифрування планів підрахунку запасів та визначення координат розвіданих проявів та зон мінералізації;

створення геопросторової бази даних відвалів, хвостосховищ, що є об'єктами для геологічної розвідки, оцінки запасів корисних копалин техногенних родовищ;

створення геопросторових даних усіх об'єктів природно-заповідного фонду, водного фонду, культурної спадщини для визначення територій де наявні обмеження щодо розвідки й видобування корисних копалин;

розкриття відомостей про балансові запаси корисних копалин в надрах України та віднесення їх до таких, що не становлять державну таємницю;

створення сприятливих інвестиційних умов шляхом укладання угод із підтримки значних інвестиційних проектів з метою надання гарантій держави, податкових преференцій, спрощення імпорту необхідного обладнання та під'єднання до електромереж, що має стимулювати виробників кінцевої продукції з доданою вартістю – розвиток в Україні повного циклу переробки титану та цирконію, налагодження випуску необхідних сплавів металів для вітчизняної промисловості, побудову потужностей з виготовлення анодного та катодного матеріалу для літій-іонних акумуляторів та їх складових з подальшою їх переробкою в Україні для повторного використання сировини;

залучення вітчизняних та іноземних інвесторів до реалізації нових проектів із видобутку корисних копалин стратегічного та критичного значення шляхом проведення аукціонів (електронних торгів) або конкурсів з укладання угод про розподіл продукції із вимогою побудови сучасних гірничо-збагачувальних комбінатів з комплексною переробкою сировини та виготовленням продукції з високою доданою вартістю всередині країни;

заснування національного інноваційного-наукового центру для розвитку передових технологій із залученням вітчизняних науковців, галузевих практиків, IT-спеціалістів;

реалізацію заходів Меморандуму про взаєморозуміння між Європейським Союзом і Україною про стратегічне партнерство у сфері сировини, укладеного 13 липня 2021 року, що спрямовані на представлення України на загальноєвропейських тематичних самітах, проведення спільних інвестиційних форумів для презентації бізнес-можливостей у галузі надрокористування, долучення українських підприємств та установ до загальноєвропейських промислових альянсів, створення мапи корисних копалин стратегічного та критичного значення із зазначенням ділянок спеціальних дозволів на користування надрами, контурів родовищ і точок перспективних рудопроявів, долучення України до реалізації пріоритетних проектів загальноєвропейського значення;

реалізацію заходів відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом Сполучених Штатів Америки та Урядом України щодо співробітництва з метою посилення ланцюгів постачання у секторі критичних мінеральних ресурсів для енергетики, національної безпеки та економічного розвитку, від 28 жовтня 2024 року, що спрямовані на залучення інвестицій в розвідку, видобування, переробку та відновлення з відходів критичних мінералів в Україні, забезпечення обміну інформацією, знаннями та техніко-юридичною експертизою щодо передових практик, здійснення аналізу масштабів сировинної бази критичних мінералів і координації підтримки пріоритетних проектів, поширення інформації Сполученими Штатами Америки щодо потенційних інвестицій у гірничодобувні проекти в Україні серед американських компаній та учасників Форуму "Партнерства у сфері критичних сировинних ресурсів", проведення зустрічей між представниками урядів, робочих нарад, семінарів, конференцій, залучення університетів для підвищення кваліфікації фахівців у сфері управління мінеральними ресурсами та сприяння дослідницьким проектам щодо критичних мінералів."

103. Абзац перший розділу Х "ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ" викласти у такій редакції:

"Аналіз потреби ефективного функціонування геологічної галузі для забезпечення сталого розвитку держави свідчить про те, що мінімальний обсяг фінансування повного комплексу геологорозвідувальних робіт для відновлення та нарощування мінерально-сировинної бази держави, у першу чергу, корисних копалин стратегічного та критичного значення, має становити за сучасних цін в середньому у 2025-2030 роках 258,2 млн грн на рік. На 2025–2030 роки передбачається державне фінансування в обсягах не менше 1,54935 млрд грн., а

загальна вартість виконання Програми з урахуванням витрат у 2011–2024 роках (I та II етапи - 2,02477 млрд грн.) має бути не менше 3,57412 млрд грн. Зведене фінансування основних завдань Програми наведено у додатку 2."

104. Абзац другий розділу X "ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ" викласти у такій редакції:

"Багаторічний досвід розвитку мінерально-сировинної бази України свідчить про те, що обсяг приросту мінеральних ресурсів пропорційно залежить від обсягів фінансування геологорозвідувальних робіт. У свою чергу, обсяги видобутку корисних копалин безпосередньо залежать від їх ресурсної бази. Отже, відновлення та нарощування мінеральних ресурсів, зокрема пошук або дорозвідка перспективних родовищ корисних копалин стратегічного та критичного значення може здійснюватися за рахунок бюджетної програми Розвитку мінерально-сировинної бази України (державного компенсаційного фонду в геологічній сфері), а також реалізації вторинної геологічної інформації."

105. Доповнити розділ X "ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ" після абзацу другого новими абзацами третім-сьомим такого змісту:

"Джерелами формування бюджетної програми Розвитку мінерально-сировинної бази України (державного компенсаційного фонду в геологічній сфері) є частина коштів від:

рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення, зокрема вуглеводнів, у розмірі 0,25 відсотка;

збору за видачу спеціальних дозволів на користування надрами без проведення аукціонів та продажу спеціальних дозволів на користування надрами на аукціонах у розмірах 10 відсотків;

інших надходжень, визначених законом про Державний бюджет України.

Порядок формування бюджетної програми Розвитку мінерально-сировинної бази України та використання коштів розвитку мінерально-сировинної бази України визначається Бюджетним кодексом України."

106. У таблиці "Прогнозні обсяги та джерел фінансування" пункту 7 додатка 1 до Загальнодержавної програми:

у колонці щодо другого етапу:

у заголовку колонки завершення другого етапу вказати "2024";

у рядку "Державний бюджет" вказати "887.15";

у рядку "Всього" вказати "2221";

у колонці щодо третього етапу:

у заголовку колонки тривалість третього етапу вказати "2025 - 2030";

у рядку "Державний бюджет" вказати "1549,35";

у рядку "Всього" вказати "1549,35";

колонку щодо четвертого етапу виключити.

107. Додаток 3 до Загальнодержавної програми виключити.

108. Розділ I законопроекту доповнити новим пунктом такого змісту:

"2. Внести до Кодексу України про надра такі зміни:

"1) статтю 6 доповнити шістьма новими частинами такого змісту:

"Металічні руди та неметалічні корисні копалини загальнодержавного значення та їх корисні компоненти можуть бути віднесені до переліку корисних копалин та компонентів стратегічного значення та переліку корисних копалин та компонентів критичного значення відповідно, за рішенням Кабінету Міністрів України, за наявності умов, передбачених частинами третьою і четвертою цієї статті.

До переліку корисних копалин та компонентів стратегічного значення Кабінетом Міністрів України відносяться металічні руди або неметалічні корисні копалини загальнодержавного значення (їх компоненти), родовища та прояви яких розвідані або потенційно можуть бути розвідані на території України, за наявності сукупності таких умов:

(1) такі корисні копалини та компоненти мають стратегічне значення як мінеральна сировина та/або перероблена продукція з цієї мінеральної сировини для вітчизняних наявних чи перспективних промислових виробництв, що забезпечують сталий розвиток економіки (зокрема її експортний потенціал) та обороноздатність держави, її економічну безпеку у довгостроковій перспективі та розвиток інноваційно-технологічного устрою, сприяючи декарбонізації галузей економіки та переходу до екологічної мобільності;

(2) пропозиція таких корисних копалин (їх компонентів) як мінеральної сировини та/або переробленої продукції з цієї мінеральної сировини на світовому ринку має або може мати потенційно значний розрив від прогнозованого попиту, зокрема через тривалість реалізації нових проектів з видобування (промислової розробки) родовищ таких корисних копалин.

До переліку корисних копалин та компонентів критичного значення Кабінетом Міністрів України відносяться такі корисні копалини:

1) металічні руди або неметалічні корисні копалини та компоненти, віднесені Кабінетом Міністрів України до переліку корисних копалин та компонентів стратегічного значення;

2) інші металічні руди або неметалічні корисні копалини загальнодержавного значення та їх корисні компоненти, які мають важливе значення як мінеральна сировина та/або перероблена продукція з цієї мінеральної сировини для вітчизняних наявних чи перспективних промислових виробництв, що забезпечують сталий розвиток економіки та обороноздатність держави, щодо яких як мінеральної сировини та/або переробленої продукції з цієї сировини не існує заміни (на сучасному рівні розвитку технологій) та при цьому існує високий ризик перебоїв у постачанні такої мінеральної сировини та/або переробленої продукції з цієї мінеральної сировини в Україну.

Перелік корисних копалин та компонентів стратегічного значення та перелік корисних копалин та компонентів критичного значення затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, погодженим із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної економічної, цінової, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики.

Методика віднесення корисних копалин та компонентів до переліку корисних копалин та компонентів стратегічного значення та переліку корисних копалин та компонентів критичного значення, а також оцінювання ступеню критичності ризиків перебоїв у постачанні відповідної мінеральної сировини та/або переробленої продукції з цієї мінеральної сировини та рекомендації щодо заходів із убезпечення виникнення або нівелювання загрози ризику переривання їх постачання в Україну затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної економічної, цінової, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики.

Перегляд переліків, зазначених у частині п'ятій цієї статті, здійснюється Кабінетом Міністрів України за потреби, але не рідше ніж раз на чотири роки, за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, погодженим із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної економічної, цінової, інвестиційної та зовнішньоекономічної політики";

2) статтю 13 доповнити новими частинами восьмою та дев'ятою такого змісту:

"Право на користування надрами (родовищами) корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення, у тому числі право на користування надрами на умовах угод про розподіл продукції, мають виключно особи, що відповідають вимогам частин першої – шостої цієї статті, а також принаймні одній з таких умов:

1) є громадянами України;

2) є громадянами або фізичними особами - резидентами держав - членів Організації економічного співробітництва та розвитку, або інших держав, з якими Україною підписано меморандуми (угоди) щодо партнерства (співробітництва) у сфері корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення;

3) є юридичними особами – резидентами України або держав-членів Організації економічного співробітництва та розвитку, або інших держав, з якими Україною підписано меморандуми (угоди) щодо партнерства (співробітництва) у сфері корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення, за умови, що у таких юридичних особах:

істотну участь має Україна або держава – член Організації економічного співробітництва та розвитку, або інша держава, з якою Україною підписано меморандуми (угоди) щодо партнерства (співробітництва) у сфері корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення;

істотну участь мають юридичні особи, зареєстровані в Україні або держава - член Організації економічного співробітництва та розвитку, або інших держав, з якими Україною підписано меморандуми (угоди) щодо партнерства (співробітництва) у сфері корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення;

істотну участь мають або є кінцевими бенефіціарними власниками громадяни України, або фізичні особи - громадяни або резиденти держави - члена Організації економічного співробітництва та розвитку, або іншої держави, з якими Україною підписано меморандуми (угоди) щодо партнерства (співробітництва) у сфері корисних копалин стратегічного та (або) критичного значення.

Право на користування надрами (родовищами) корисних стратегічних та критичних корисних копалин на умовах угод про розподіл продукції також можуть мати об'єднання юридичних осіб, зазначених у пункті 3 частини восьмої цієї статті";

3) статтю 16 після частини другої доповнити чотирма новими частинами такого змісту:

"Переліки ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного значення та (або) критичного значення, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами або конкурсу на укладення угод про розподіл продукції, затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. При цьому, ділянка надр (родовища корисних копалин) визначається як така, що має стратегічне та (або) критичне значення за основною корисною копалиною та її основним корисним компонентом, що включені до переліків, передбачених частиною п'ятою статті 6 цього Кодексу.

Перегляд переліків ділянок надр (родовищ) корисних копалин), зазначених у частині третій цієї статті, здійснюється Кабінетом Міністрів України за потреби, але не рідше ніж раз на три роки, за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Підставою для перегляду переліків ділянок надр (родовищ корисних копалин), зазначених у частині третій цієї статті, може бути:

- 1) включення або виключення корисної копалини або корисного компоненту з переліків, передбачених частиною п'ятою статті 6 цього Кодексу;
- 2) включення до державного кадастру родовищ та проявів корисних копалин нових об'єктів надрокористування, зокрема проявів та родовищ корисних копалин (компонентів) стратегічного та (або) критичного значення, та відповідних ділянок надр, що обґрунтовано (підтверджено) результатами геологічного вивчення;
- 3) розподіл запасів (ресурсів) між ділянками надр раніше розвіданого родовища корисних копалин;
- 4) оцінка запасів і ресурсів ділянок надр (родовищ корисних копалин), за результатами якої корисна копалина (корисний компонент) стратегічного або критичного значення, яка обліковувалась як супутня, оцінена як основна корисна копалина (основний корисний компонент) комплексного родовища;
- 5) списання запасів (ресурсів) корисних копалин стратегічного або критичного значення у межах ділянки надр (родовища корисних копалин);
- 6) заява особи, що має право на користування надрами (родовищами) корисних копалин стратегічного та критичного значення відповідно до статті 13 цього Кодексу, стосовно готовності взяти участь у продажу спеціального

дозволу на користування надрами шляхом електронних торгів (аукціону) або у конкурсі на укладення угоди про розподіл продукції.

При цьому, у разі оголошення аукціону (електронних торгів) з продажу спеціального дозволу на користування надрами або конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції щодо ділянки надр (родовища корисних копалин) або ділянок надр (родовищ корисних копалин), включеної або включених до переліків, зазначених у частині третій цієї статті, зміни щодо відповідної ділянки надр (родовища корисних копалин) не можуть бути внесені до завершення передбачених законодавством процедур щодо визнання аукціону (електронних торгів) або конкурсу таким, що не відбувся, або завершення встановлених законодавством строків придбання спеціального дозволу на користування надрами або укладення угоди про розподіл продукції переможцем аукціону (електронних торгів) або конкурсу на укладення угоди про розподіл продукції відповідно";

частини третю – двадцять першу вважати частинами сьомою – двадцять п'ятою відповідно;

4) частину першу статті 68 після слів "першої – шостої" доповнити словами "восьмої, дев'ятої";

5) розділ X Перехідні положення доповнити пунктами 9 та 10 такого змісту:

"9. Установити, що Перелік металічних руд та неметалічних корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, схваленому пунктом 1 Рішення Ради національної безпеки і оборони, введений в дію Указом Президента України "Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави" від 23 липня 2021 року № 306/2021 у редакції, чинній на момент набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення", вважається переліком корисних копалин та компонентів стратегічного значення до затвердження Кабінетом Міністрів України відповідно до статті 6 цього Кодексу переліку корисних копалин та компонентів стратегічного значення.

10. Установити, що Перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування на умовах угод про розподіл продукції та Перелік ділянок надр (родовищ корисних копалин), які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави, що надаватимуться у користування шляхом проведення аукціону (електронних торгів), затверджені Кабінетом Міністрів України на момент набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення", є такими, що відповідають вимогам частини третьої статті 16 цього Кодексу, з моменту набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення" та до затвердження Кабінетом Міністрів України переліків ділянок надр (родовищ корисних копалин) стратегічного та критичного значення, відповідно до вимог статті 16 цього Кодексу."

109. Розділ II законопроекту викласти у такій редакції:

"1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

внести до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України" щодо порядку формування бюджетної програми розвитку мінерально-сировинної бази України та використання коштів розвитку мінерально-сировинної бази України;

прийняти нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом."

110. Додаток 2 до Програми викласти в такій редакції:

ЗАВДАННЯ І ПОКАЗНИКИ
виконання Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази
України на період до 2030 року

Найменування завдання за видами мінеральної сировини та ГРР	Показники приросту корисної копалини, обсяги фінансування державний бюджет, млн грн									
	I етап	II етап	III етап						III етап	Разом
			2025	2026	2027	2028	2029	2030		
	2011- 2012	2013- 2024								
1. ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕСУРСИ										
Приріст запасів вуглеводнів (нафта, газ, газоконденсат), млн т у. п.	19,1									19,1
	819,44									819,44
Підготовка ресурсів вуглеводнів, млн т у. п.	22,3	11,9								34,2
		323,04								323,04
Приріст ресурсів і запасів вугілля, торфу, млн т у. п.	31,1	65,8								96,9
	34,34	33,94								68,28
Приріст ресурсів і запасів урану, умовних одиниць	0,9	6,105								7,005
	29,96	53,62								83,58
Разом за розділом 1	883,74	410,6								1294,34
2. МЕТАЛІЧНІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ										
Приріст ресурсів і запасів руд чорних металів, млн т			2,8	3	3,05	3,3	3,5	3,95	19,6	19,6
	1,12	4,87	18	18	18	18	18	18	108	113,99
Приріст ресурсів і запасів руд кольорових та легуючих металів, млн т	3,756	4,1	15	15	15	15	15	15	90	97,856
	9,98	15,15	27	27	27	27	27	27	162	187,13
Приріст ресурсів і запасів руд рідкісних та рідкісноземельних металів, тис. т	7,243	207,4	19	20	20,5	21	21,5	22	124	338,643
	5,97	7,07	43	43	43	43	43	43	258	271,04
Приріст ресурсів і запасів руд благородних металів, т	50	2,1								52,1
	20	20,98								40,98
Разом за розділом 2	37,07	48,07	88	88	88	88	88	88	528	613,14
3. НЕМЕТАЛІЧНІ КОРИСНІ КОПАЛИНИ										

Приріст ресурсів і запасів сировини для металургії (флюсової сировини), млн т	1,96	0,4								2,36
	2,58	1,86								4,44
Приріст ресурсів і запасів вогнетривкої і формувальної сировини, млн т	5,097	30,4881	10	10,2	10,4	10,6	10,7	10,8	62,7	98,2851
	2,68	3	18	18	18	18	18	18	108	113,68
Приріст ресурсів і запасів руд агрохімічної сировини, млн т	0,1	53	12	12	12	12	12	12	72	125,1
	2,96	10,68	14	14	14	14	14	14	84	97,64
Приріст ресурсів і запасів бурштину, т	2,84	4,7749								7,6149
	2,62	1,4								4,02
Приріст ресурсів п'єзооптичної сировини та супутніх самоцвітів, кг	200									200
	4,06	0,67								4,73
Приріст ресурсів виробного каміння, куб. м	185	235,3								420,3
	0	1,41								1,41
Приріст ресурсів і запасів будівельних матеріалів та інших нерудних корисних копалин, млн куб. м.	15,33									15,33
	3,18									3,18
Сировина скляна та фарфоро-фаянсова, млн. т.		16,6								16,6
		3,9								3,9
Разом за розділом 3	18,08	22,92	32	32	32	32	32	32	192	233
4. ГІДРОГЕОЛОГІЧНІ РОБОТИ										
Моніторинг підземних вод та ЕПІ і геохімічного стану ландшафтів, спостережні пункти	422	1508	350	350	350	350	350	350	2100	4030
	46,78	125,3	40	35	35	35	35	35	215	387,08
Пошуки підземних вод, буріння розвідувально-експлуатаційних свердловин на підземні води, тис. м ³ /рік і ліквідаційний тампонаж	4743	2892								7635
	30,61	30,04								60,65
Разом за розділом 4	77,39	155,34	40	35	35	35	35	35	215	447,73
5. ГЕОЛОГІЧНІ РЕГІОНАЛЬНІ, ГЕОФІЗИЧНІ ТА ІНШІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ										
Геологічне картування у м-бі 1:200 000 і 1:50 000, тис. кв. км	18,9	24,1	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4	47
	27,91	94,4	15	7	7	7	7	7	50	172,31
Геологопрогнозне картування, тис. кв. км	1,45		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	2,05
	15,6	0,12	2	1	1	1	1	1	7	22,72
Підготовка геофізичних основ під геологічну зйомку в м-бі 1:50 000 і 1:200 000, тис. кв. км	5,2	5,46	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	2,4	13,06
	18,82	20,02	2	1	1	1	1	1	7	45,84
Гідрогеологічне картування в м-бі 1: 200 000, тис. кв. км	11,4	4,5	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,4	17,3
	6,72	10,96	5	1	1	1	1	1	10	27,68
	2,7	1,8			0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	4,9

Геологічна зйомка шельфу морів, тис. кв. км	6,04	3,49	1	1	1	1	1	1	6	15,53
Підготовка і видання карт, комплект	22	27	2	1	1	1	1	1	7	56
	5,74	7,46	2	1	1	1	1	1	7	20,2
Разом за розділом 5	80,83	136,45	27	12	12	12	12	12	87	304,28
6. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ТА СУПРОВІД ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ	18,75	41,93	47,4	46	46	37,7	37,7	37,7	252,5	313,18
7. ДЕРЖАВНИЙ МОНІТОРИНГ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ НАДР										
Кількість висновків та рекомендацій для оцінювання результатів діяльності користувачів надр			1000	1000	1000	1000	1000	1000	6000	6000
	20,84	71,84	49	17	17	17	17	17	134	226,68
8. ПЕРЕОСНАЩЕННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ГЕОЛОГІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	0,92		28,34	23	23	22,17	22,17	22,17	140,85	141,77
РАЗОМ ЗА ПРОГРАМОЮ	1137,62	887,15	311,74	253	253	243,87	243,87	243,87	1549,35	3574,12"

З урахуванням зазначеного, підкомітет рекомендував Комітету затвердити порівняльну таблицю до другого читання та остаточну редакцію статей законопроекту з урахуванням пропозицій підкомітету і підтримати прийняття законопроекту (реєстр. № 6227) у другому читанні та в цілому як Закону, виклавши його назву у новій редакції: "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення".

Крім того, Голова Комітету, народний депутат України Бондаренко О.В. під час засідання Комітету запропонував ряд доповнень щодо викладу в остаточній редакції тексту статей законопроекту для прийняття у другому читанні відповідно до пункту 4 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України, а саме:

1. У новому підрозділі "Гідрогеологічні роботи" розділу IV Загальнодержавної програми слова "та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності" виключити.

2. Абзац перший нового підрозділу V Загальнодержавної програми доповнити словами "земель водного фонду та земель лісгосподарського призначення".

3. У розділі IX Загальнодержавної програми після слів "розкриття відомостей про" доповнити словами "перспективи розвідки та видобутку корисних копалин, а також".

За результатами обговорення Комітет з питань екологічної політики та природокористування, **ухвалив висновок та прийняв рішення:**

1. Інформацію щодо підготовленого до другого читання законопроекту (реєстр. № 6227) взяти до відома.

2. Врахувати поправки і пропозиції, подані за результатами розгляду на засіданні підкомітету з питань охорони і раціонального використання надр, а також виголошені під час засідання Комітету Головою Комітету, народним депутатом України Бондаренком О.В., щодо внесення до порівняльної таблиці доповнень стосовно викладу в остаточній редакції назви і тексту статей законопроекту для прийняття у другому читанні відповідно до пункту 4 частини першої статті 118 Регламенту Верховної Ради України, а саме:

назву законопроекту викласти в такій редакції "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення";

поправки і пропозиції, викладені у мотивувальній частині цього рішення, подати в остаточній редакції Комітету від народного депутата України Бондаренка О.В.

3. З урахуванням викладеного, з 323 поправок і пропозицій:

врахувати - №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 25, 27, 30, 32, 34, 35, 36, 39, 40, 44, 45, 46, 49, 50, 52, 54, 56, 57, 58, 60, 63, 65, 68, 70, 78, 79, 81, 83, 85, 87, 88, 90, 91, 92, 94, 96, 98, 99, 100, 102, 104, 105, 106, 108, 110, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 124, 125, 127, 129, 130, 132, 135, 138, 139, 141, 143, 145, 146, 148, 149, 151, 152, 155, 157, 159, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 169, 170, 172, 174, 175, 177, 179, 181, 183, 184, 185, 187, 189, 191, 193, 194, 196, 198, 200, 201, 202, 204, 206, 207, 209, 213, 214, 215, 218, 220, 222, 224, 225, 226, 228, 230, 232, 233, 239, 240, 242, 243, 244, 245, 253, 255, 256, 257, 258, 261, 262, 264, 265, 266, 269, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 293, 294, 298, 299, 303, 307, 309, 311, 312, 314, 321, 323 (всього врахувати 174);

врахувати частково - №№ 9, 10, 12, 13, 22, 23, 24, 26, 33, 47, 48, 53, 55, 61, 62, 64, 66, 67, 71, 72, 74, 77, 80, 82, 84, 89, 93, 95, 97, 101, 103, 107, 109, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 126, 128, 131, 133, 136, 140, 142, 144, 147, 150, 153, 156, 158, 160, 166, 168, 171, 173, 176, 178, 180, 182, 186, 188, 190, 192, 195, 197, 199, 203, 205, 208, 210, 211, 212, 216, 217, 219, 221, 223, 227, 229, 237, 238, 241, 246, 247, 263, 267, 268, 278, 281, 284, 290, 291, 292, 295, 300, 304, 308, 310, 315, 322 (всього врахувати частково 102);

врахувати редакційно - №№ 43, 75, 259, 313 (всього врахувати редакційно 4);

відхилити - №№ 17, 28, 29, 31, 37, 38, 41, 42, 51, 59, 69, 73, 76, 86, 134, 137, 154, 217, 231, 234, 235, 236, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 260, 270, 271, 272, 296, 297, 301, 302, 305, 306, 316, 317, 318, 319, 320 (всього відхилити 43).

5. Схвалити порівняльну таблицю до другого читання включно з остаточною редакцією статей законопроекту, підготовленого до другого читання, з урахуванням прийнятих Комітетом рішень.

6. Надати Голові Комітету право вносити техніко-юридичні правки до законопроекту під час його підготовки до розгляду у другому читанні та при внесенні до порівняльної таблиці пропозицій та поправок, за результатами прийнятих Комітетом рішень, змінювати нумерацію у разі необхідності.

7. Рекомендувати Верховній Раді України законопроект із новою назвою "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оновлення Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та регулювання деяких питань стосовно корисних копалин і компонентів стратегічного та критичного значення" (реєстр. № 6227) прийняти в другому читанні та в цілому як Закон.

8. Доповідачем від Комітету при розгляді питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань охорони і раціонального використання надр, народного депутата України Якименка Павла Віталійовича.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО